

Đông ng Đình n Tô Do (2)

Tác Giả: Nguyán Văn Lác
Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

Thá táng Ngá Đánh Đáng m ra Hà Nái há trá cuác di cá mà ông trá tánh lên đán 2 triáu ngá i

Thá táng Ngá Đánh Đáng m (1954)
Nguán: UPI—Bettmann/Corbis

Ngày 30/06/1954, Thá táng Ngá Đánh Đáng m ra Hà Nái đá xem xét táng quát ká hoách rút quân đái Quác Gia ra khái Bác Viát, đáng thái giái quyát ván đá ngá i di cá.

Nhiáu tin đán tát đáp chung quanh cá nhân ông Diám, gây thêm tin táng cho nháng ngá i đá tìm tá do vào mián Nam.

Hánh ánh ông Diám lúc áy đá cá coi nhá bán mánh táng lai cáa ngá i di cá mián Bác vào mián Nam

Cáng trong mát buái háp tái mát biát thá đáng Hàáng Long vái bác sĩ Phám Háu Cháng cáng vái các sinh viên Láng Tráng Cáu, Tôn Thát Cán và Tá Uyên, thá táng Diám đá nhá bá Tá Lánh Pháp dành 12 chuyán bay DC4 đá chá 1200 sinh viên vào Sài gán vào các ngày 12 và 13/08/1954 (Tài liáu cáa Tá Uyên)

Bác Ká di cá 1954-1955

Trong sá nháng ngá i trá quyát đánh táng lai mình á bên kia vĩ tuyán 17, ngá i ta tháy nháng thanh niên, sinh viên nhá Vũ Khác Khoan, Trán Thanh Hiáp, Váng Văn Bác, Doán Quác Sĩ, Mai Tháo, Quách Đám, Hoàng Cá Long, Tá Tô, Láu Trung Kháo, Lý Quác Sánh, Nguyán Khác

Đường Do (2)

Tác Giả: Nguyễn Văn Lạc

Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

Nguyễn, Lạc Hồ, nhà sĩ Nguyễn Cao Nguyên, Bùi Đình Nam, Tô Đăng, Vũ Hoàng Chương, Đinh Hùng, Trần Kim Tuyến, Phạm Việt Túy, Mạc Đĩnh, Hữu Chân, Nhật Phong.

Di c (1954)

Nguyên: Thơ kh H quân Hoa K

Và những người trẻ hơn, có khi còn người gốc trung học như Đ Quý Toàn, Lê Đình Điểu, Duyên Anh, Nhật Tiến, Văn Đăng Lạc. Và hàng vạn thanh niên Nam khác.

Phía quân đi có các sĩ quan trẻ cấp úy như Lê Nguyên Khang, Nguyễn Cao Kỳ, Phó Quốc Tr, Phạm Văn Phú, Nguyễn Đức Thọ, Nguyễn Bội Tr, Hoàng C Minh.

Tất cả đều lên đường.

Và mọi người trẻ ở đây sau này vào miền Nam mang theo họ một m nh Hà Nội qua h i h a, thi ca, tiểu thuyết, kiến thức và âm nhạc. Không kể hơn 1000 sinh viên các trường Đ i h c Y, Nha Đ c, khoa h c, luật khoa và văn khoa.

Sài Gòn giàu thêm tài sản trí tuệ và Hà Nội nghèo đi vì thi u h .

T nay, h có một danh xưng mới: *B c K di c 1954*. Nh có gì trẻ, thanh niên trí th c Hàn i mà c n nói thêm là: *Bên c nh cuộc di c ng i, có một cuộc di c ch nghĩa t mĩ n B c lên t u há m m đi vào mĩ n Nam*

. Nay thì chúng còn biết ch nghĩa di c ở y, ch nào còn, ch nào mất.

Đoạn ng Ngôn T Do (2)

Tác Giả: Nguy&n Văn L&c

Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

Hà Nội đi chi, đi ngân i. Có n&c m&t ti&n đ&a c&a ng&i i& và s& th&ng nh& c&a ng&i ra đi. Sau này, Mai Th&o vi&t cu&n sách r&t đ&t: *Đêm già t& Hà Nội* đi nói lên tâm tình ng&i Hà Nội phi& r& áo ra đi .

Chi& tr&i Hà Nội

Thành phố Hà Nội lúc này t& nhiên có r&t nhi&u chi& tr&i b& túi m&c ra kh&p n&i. Chi& c&n m&t cái bàn nh& ho&c m&t chi&c khăn tr&i xu&ng đ&t, th& là m&t c&a hàng nh& đã chi&p nhóang ra đ&i. Ng&i bán hàng là nh&ng m&nh ph& phu nhân, v& các quan chi&c th&y th& làm cho Tây, hay các th&ng gia. H& th&ng ăn m&c sang tr&ng h&n k& đi mua hàng. Ng&i ta bán đ& th&: t& nh&ng th& k&nh càng không mang đi đ&&c nh& t& ch&, s&p g& đ&n t& g&&ng, gi&&ng lò xo H&ng Kông. M&t lo&i gi&&ng chi& dành cho gi&i gi&u có, quý&n quý& c&a Hà Nội. Tr& con th&i đó th&ng hát:

N& m gi&&ng lò xo đ&p đ&nh có s&&ng không?

Ng&i ta bán đ& th& và mua đ& th& t& đ& dùng đ&n qu&n áo, bút máy, đ&ng h&, xe đ&p.(xe đ&p quý và đ&t nh&t th&i đó là ai xe b&ng nhôm, gọi là xe đ&p đ&y ra . Hay còn có ai xe đ&p hi&u Peugeot, nh&p c&ng t& Pháp qua.

Ng&i ta bán đ&, bán tháo đ& r& áo ra đi. T&t c& nh&ng gì không mang đi đ&&c thì bu&c lòng phi& bán. Các chi& tr&i t& h&p đ&ng đ&o trên các v&a h& thành phố, nh&t là v&a h& đ&&ng Quang Trung bây gi&. Nh&ng ng&i đã t&ng phi& chi&y theo chính sách tiêu th& kháng chi&n thì h& không lo gì nh&ng chi& tr&i nh& th& m&c lên chung quanh các vùng Phát Di&m, Bùi Chu, Hà Đông, Chi& G&o, C&ng Th&n. Đó là nh&ng n&i giáp ranh gi&a vùng T& và vùng Gi&i phóng. Nh&ng đ&i v&i dân Hà Nội h&i c& chính c&ng thì đây là chuy&n khác th&ng.

Nó báo hi&u nh&ng thay đ&i l&n s&p x&y ra.

Hà Nội ngày 9 tháng 10 năm 1954

Phi&n ng&i Pháp, h& đã có chi&ng trình tri&t thoái binh lính Pháp ngay t& đ&u tháng 6. Phi&n quân đ&i Qu&c gia l&n l&t đ&&c rút kh&i Phát Di&m, Bùi Chu, Ninh Bình, Thái Bình vào đ&u tháng b&y, sau đó rút kh&i Nam Đ&nh và Phi& Lý.

Ngày 9 tháng 10, *ngày đ&nh m&nh cho s& ra đi v&nh v&n c&a ng&i i Pháp* Đây là ngày h&n ch&t c&a cu&c tri&t thoái binh đ&i Pháp ra kh&i Vi&t Nam.

Vì th& mà chi&u m&ng 8 tháng M&&i, m&t h& sĩ ng&i i Pháp trong b& binh phi&c đ&p nh&t t& t& kéo lá c& Pháp xu&ng, g&p l&i và hôn nó m&t cách kính c&n. C&c k& đ&n gi&n, nh&ng cũng đ&y trang nghiêm. M&t đ&iu nh&c bu&n bã đ&&c t&u lên. S&im l&ng tr&i r&ng. M&t c&n đông t& đầu đ&n, gió th&i m&nh. Gió c&ng v&i m&a t& ào ào xu&ng sân đá banh Mangin - m&t sân v&n đ&ng nghèo nàn v&i đ&&ng chi&y đưa b&ng đ&t nh&o nh&t, chi& còn tr& l&i cái c&t c& gi&a sân. Có t&ng hô vang các kh&u l&nh nhà binh, chi&ng ba trăm ng&i i lính, súng trên tay làm theo l&nh.

V&n bóng t&ng Cogny đ& đó, chi&ng chi&c, uy nghi. Dù trong th& c&a ng&i i b&i tr&n, ông v&n mu&n th& hi&n phong cách c&a m&t tay sĩ quan nhà ng&. Không ai có th& suy đoán đ&&c ông

Đoạn ng Đoạn T Do (2)

Tác Giả: Nguy&n Văn L&c

Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

đang nghĩ gì. Có thể ông nhớ lại cái ngày 25 tháng 4 năm 1954, ông nhớ những cột mốc lịch sử mà tä Ngh& đ&nh thông qua Bộ trưởng Ngoại Chi&n tranh P. De Chevign& v&i đ&y đ& danh sách các đ&n v&, các ti&u đoàn trú đóng ở Đ&i&n Biên Phủ đ&nh c& vinh danh (1). Cái nghĩ đ&nh đó đ&n không đúng lúc. Quân đ&i đ&nh quy&n ông k&nh thua trận rồi.

Nh&ng b&ng khen, nh&ng huân chương đ&nh làm sao c&u vẫn đ&nh c& tình th&? Ông c&nh thêm binh lính, c&nh thêm viên tr& súng &ng thì không đ&nh c&.

Nghĩ lại đó, ông không kh&nh ngao ngán.

V&y mà hôm nay, ông ph&i c& hành cái nghi thức cu&i cùng c&a đ&i binh nghi&p, đ&i đi&n cho g&n 600 ngàn đ&ng đ&i c&a ông, nh&ng chi&n binh đ& lo&i: Tây tr&ng, Tây Lê Đ&ng, Tây r&ch m&t, lính Bộ An Đoàn và toàn thể các binh chủng khác c&a Vi&t Nam. (Vào năm 1889, ch& có kho&ng 500 ng&nh ở Pháp s&ng ở Hà N&i. Đ&n năm 1908, con số lên đ&n 4000, H& s&ng t&p trung chung quanh c& thành. Ng&nh ta nh&n th&y m&t số lính trong binh đoàn số 3, binh đoàn đã th&m b&i trong trận chi&n Cao B&ng vào nh&ng năm 1950 g&m nh&ng binh sĩ đ&y can đ&m đã c& th& c& đi&m có cái tên con gái r&t đ&p là Isabelle đ&n phút cu&i cùng. (2)

Th&t ra cu&c chi&n trong b&n năm đ&u còn trong vòng tay c&a ng&nh ở Pháp, khi mà ng&nh ở Vi&t Minh ch&a đ&nh c& trang bị, ch&a có n&i m&t kh&u súng. Súng c&a h&, đ&n c&a h& đ&nh c& cung c&p và nuôi đ&nh t&nh nh&ng cu&c đánh úp, công đ&n. Khi mà đ&i t&nh De Lattre ch&t vì ung th& vào trung tu&n tháng 2 năm 1952, lúc mà trận chi&n Hoà Bình còn đang ti&p đi&n, số ph&n binh đ&i Pháp đã h&u nh& đ&nh c& quy&t đ&nh rồi. Bộ Đ&i đã cay đ&ng vi&t: Sau cái ch&t c&a Đ&i t&nh De Lattre, tôi có c&m t&nh hòa bình ch& là m&t hy v&ng hảo huy&n (3). Chính phủ Pháp ở Paris, b& tham m&u, t&nh lãnh Pháp (

6) ti&p t&c cu&c phi&u ở Vi&t Nam mà th&c số b& đ&ng không bi&t ph&i ti&n lui làm sao.

Ch& còn m&t cách là kéo dài nó, đ&n đầu hay đ&n đó, ti&n đ&n đ&n ch& th&m b&i.

L&i bào ch&a nào cũng vô ích. Đ&i v&i ng&nh ở Pháp thì h& ph&i th&a nh&n r&ng: Không có c& đi&m nào có thể c&m c& mãi đ&nh c& mà không b& m&t, n&u nó thi&u số y&m tr& bên ngoài. V& chi&n thu&t, h& đã t& ch&n m&t cái lòng ch&o đ& chôn mình vì & cách xa c& số ti&p v&n chính là Hà N&i 300 cây số và cách xa phi tr&ng ở Ông Bí 400 cây số.

Nh&ng cái vi&c mà Cogny ph&i làm là *đã ký nh&ng s& v& ãnh truy&n cho t&t c& các công ch&c ng&nh ở Vi&t ph&i r&i b& Hà N&i đi vào Nam, m&i phí t&n số do n&nh c& Pháp và đ&ng mình c&a h& đài th&.* H&m đ&i th& b&y c&a M& số cung c&p máy bay và tàu th&y, thay vì dùng cho nhu c&u chi&n tranh, nay dùng đ& chuyên ch& nh&ng ng&nh đi c& vào miền Nam đúng nh& tinh th&n c&a b&n tuyên cáo do t&ng th&ng Eisenhower đã tuyên b& ngày 30 tháng 6 năm 1954 qua thông t&n xã AFP: N&u có h&p đ&nh đình chi&n thì M& có m&t cu&c đi t&n đ& đ&a dân miền B&c vào Nam.

Và đi&u đó đã x&y ra r&t tr&t t& sau này. *Di c& và di t&n khác nhau ở ch& này.* 54-54 khác 75 ở ch& này.

Đội ngũ Đoàn T Do (2)

Tác Giả: Nguyễn Văn Lạc
Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

Bản ghi sáng ngày 9 tháng 10 năm 1954 (3), Hà Nội đi ch

Đoàn lính Pháp trên những xe nhà binh chậm rãi nối đuôi nhau những một đàn rợn kinh lộ thiên về phía Bắc thành phố, những người của P. Doumer. Khi ra, những người vào. Những người Cogny đứng đứng sau một chiếc xe Jeep bẹp mũi giày tay vịn chào đám dân chúng hiếu kỳ bên đường. Ông duy nhất một đám quân lính Lê Đức, ăn mặc chỉnh tề, huy chương, mũ đai đeo dây ngọc trai. Không ai biết đó là một đoàn binh thua trận. Hình như họ muốn dành cho ông một cái vinh dự chút chớ a người làm những người. Những người nói rằng khi đến Hà Nội Phòng, ông đã thấy những người giám mục Hà Nội Phòng cho kéo chuông nhà thờ Chính tòa để đón tiếp đoàn quân Pháp trên đường về nước. Những người hiếu kỳ ông có đòi hỏi giám mục phải kéo chuông Te Deum (Kinh tạ ơn) hay là De Profundis (Kinh cầu xin) hay không?

Đoàn lính Pháp qua cầu Doumer
Copyright © Bettmann/CORBIS. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without the prior written permission of Bettmann/CORBIS. October 14, 1954
Corbis/Bettmann

Quân Việt Minh qua cầu Doumer vào Hà Nội (14/10/1954)
Nguồn: Image by © Bettmann/CORBIS

Những người Pháp ra đi mà vẫn còn thấy họ cái bên nhà quê đang tiếp nối trên phố, túi đeo chéo trên lưng thay cho dây quàng chiến tranh, làm cách nào mà những người họ. Lùi lại tám năm về trước, những người lính Lê Đức trên chiến xa bên bánh cao su trên giày cớ a ra vào sảnh Hành chánh, Tài chánh. (Đây vẫn là thành Hà Nội cũ, nơi trước đóng cớ a Tổng đốc Hoàng Diệu vào buổi một vào tay những người Pháp vào năm 1873, sau vài giờ chiều) vào cái đêm 19 tháng 12 năm 1946, bên họ còn thấy buổi đi Việt Minh những chú con nít, vọt lại những người khố súng gươm trên con đường đôi chiều của Hành chính Tài chính. Những người họ không tài nào hiểu được những chú con nít đó nay đang thay thế họ làm chủ Hà Nội.

Một thế hệ phá hoại nào đó, có họ những người đã làm họ kho dờu cớ a hãng xe buýt, phá hủy các máy móc và đánh sập chùa Một cột, ngôi chùa đờy giá trị lịch sử và tôn giáo hàng trăm năm.

Đoạn ng Đoạn T Do (2)

Tác Giả: Nguyán Văn Lác

Thứ Ba, 21 Tháng 10 Năm 2008 09:44

Theo lái nháng ngái di cá, hàng ngàn ngái khác thuác đáa phán Bùi Chu và Phát Diám đang tìm cách cháy trán, có khi *phái trá 5000 quan Pháp* cho mát chá trên các thá thuyán hoác bè. Nhiáu thuyán đã bá lát và đám luôn trong các cán bão đang làm đá máy ngày này. (

4

)

Và hàng trăm ngái di cá đã bá chát đá trong tai nán đó. Nháng nhán đánh á trên cáa tác giá, giáo sá Trán Tam Tánh, nguyên giáo sá kháo cá Đái Hác Laval, Quebec thát có nhiáu đáu cán đác kiám cháng lái. Hà Nái vào thái đám đó làm gì đã có xe buýt đá có kho xăng đáu. Nháng ngái nông dân nghèo hèn, báa no báa đói á Bùi Chu, Phát Diám láy tián đâu ra đóng 5000 quan cho mát chá đi? Mà tái sao không là tián Đông Đáng thay vì tián quan Pháp? Tác giá *Tháp giá và lái gám*

có thá nào dùng nháng sá liáu và tài liáu hoàn toàn xuyên tác nhá thá đác cháng? Cuán sách cáa ông sau này đã đác rát nhiáu ngái xá đáng nhá mát thá báo cháng nhá m bián minh cho quan đám cáa há mác dù đó là mát sá thát đác ông báa đát ra.

Trác khi rút lui, quân đái vián chinh Pháp cáp bóc, phá phách nhiáu cáa hàng lán á các phá Hàng Ngang, Phá Huá, Hàng Đào, Hàng Khay, Hàng Bài. Các hàng phá đáu đóng cáa thán thát ngay tá cháp tái vì sá hãi. Nháng lính Lê Đáng, tây đen rách mát say ráu la cà trên các con đáng đôi, gán sá Hành chánh, tài chánh mà nay đái là đáng Hoàng Diáu. Đáng Hoàng Diáu hiáu nay là chá á cáa các quan lán trong bá chính trá.

Nháng ká chián tháng vào Hà Nái

Có nháng đoàn xe nhà binh Pháp nái đáu nhau ra khái thành phá cùng vái binh đái Pháp và dân chúng. Ngác lái, có nháng binh đái Viát Minh xáp hàng mát đi bá ngác chiáu vào thành phá. Bán ngái này không có cái vá gì là ngái chián tháng, nhiáu ngái còn tá ra rát rá, ngáng ngáp, váa đi váa hát vài câu đá lên tinh thán, che láp cái nhút nhát đó:

Mát đoàn ngái trai hián ngang, đeo trên vai ná máu xáng, vui ra đi không buán nhá tháng hay Ra đi ra đi báo tán sông núi. Ra đi ra đi thá chát chá lui.

Hà Nái: mát ráng cá đá

Ráng cá, ráng ngái, mát ráng cánh tay giá lên. Thát khó đián tá cho hát nháng gì ngái ta nhìn tháy. Trong ráng ngái tián vào thành phá, thát khó đá biát ai là sĩ quan chá huy.Cháng ai có thá nhán ra nháng đáng chí nhá Bùi Quang Táo, Trán Đáng Ninh, Hoàng Văn Thái, Võ Nguyên Giáp, Lê Liêm. Ngái ta nhán nhác tìm bóng dáng ông Giáp hay ông Há nháng không tháy. Vài ngày sau, qua báo chí, ngái dân Hà Nái đác biát các ông áy đã vá tái Hà Nái, nháng á đâu thì không ai hay.

Copyright © 2008 by Vietnam Photo & Video Agency (VAVA) - Hanoi, Vietnam. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior written permission of VAVA.